

بسم الله الرحمن الرحيم

گزارش ماموریت به بنگلادش

از سوی بنیاد سعدی در طی حکمی با شماره ۶۳/۱۲۰۶۴ در تاریخ ۹۲/۵/۱۲ مأموریتی به این جانب زهرا پارساپور استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی محول شد که به عنوان استاد اعزامی این بنیاد به بنگلادش بروم تا ششمین دوره دانش افزایی زبان و ادبیات فارسی را از تاریخ ۹۲/۵/۲۷ تا ۹۲/۶/۶ در کنار استاد دکتر ایران زاده برگزار نمایم. پیش از سفر مطابق با برنامه ای که استاد ایران زاده تنظیم و ارسال نموده بودند جزوات درسی مربوط را آماده کردم و جهت تکثیر و آماده سازی به داکا ارسال نمودم. در جدول زیر برنامه درسی و میزان ساعت تدریس هر درس را ملاحظه می فرمایید:

ردیف	نام درس یا کارگاه	ساعت	نام استاد
۱	آموزش وزن شعر فارسی	۸	دکتر ایران زاده
۲	آیین نگارش و دستور زبان فارسی	۱۲	دکتر ایران زاده
۳	ادبیات کلاسیک	۱۰	دکتر پارساپور

دکتر پارساپور	۱۲	ادبیات معاصر و دوره ی انقلاب اسلامی	۴
دکتر ایران زاده	۱۰	روش تحقیق و مرجع شناسی در ادبیات فارسی	۵
دکتر پارساپور	۱۰	عرفان در ادبیات فارسی	۶
دکتر ایران زاده	۱۰	مکالمه ی فارسی و نمایش فیلم سینمایی	۷
دکتر پارساپور			

جزوه هایی که استاد دکتر ایرانزاده و این جانب برای این دروس در نظر گرفتیم عبارتند از:

آموزش وزن شعر فارسی برای دانشجویان خارجی، دکتر نعمت الله ایران زاده

دگرگونی های آوایی در فارسی گفتاری امروز، دکتر نعمت الله ایران زاده

نگارش فارسی: دکتر نعمت الله ایران زاده

شعر کهن فارسی: دکتر زهرا پارساپور

ادبیات معاصر: دکتر زهرا پارساپور

ادبیات عرفانی: دکتر زهرا پارساپور

در ضمن تدریس شعر کهن و معاصر نکات بلاغی، بیان و آرایه های ادبی را نیز تدریس نمودم. لازم به ذکر است که سه کلاس آقای دکتر ایرانزاده به شکل کارگاه برگزار می شد از جمله روش تحقیق که با استفاده از منابع و مراجع موجود آموزش داده می شد.

در برنامه کلاس مکالمه و نقد فیلم از میان فیلم های برجسته ایرانی پنج فیلم را در موضوعات مختلف انتخاب نمودیم و بعد از نمایش فیلمها از دانشجویان گزارش فیلم به دو شکل شفاهی و کتبی خواسته شد. تمامی گزارش ها را استاد دکتر ایران زاده تصحیح می نمودند و در اختیار دانشجویان قرار می دادند تا اشکالات نگارشی آنها مرتفع گردد.

در کنار فیلم، مجموعه ای از فایل های صوتی را که شامل شاهکارهای کلاسیک و معاصر فارسی بود که خوانندگان برجسته آن را اجرا کرده بودند در یک سی دی جمع آوری نمودیم و به همراه متن این اشعار در اختیار دانشجویان قرار دادیم تا ضمن آشنایی و لذت بردن از موسیقی ایرانی، این اشعار را به خاطر بسپارند. این بخش نیز مورد استقبال آنها واقع شد و با مراجعه به آرشیو رایزنی از مجموعه های موجود هم در زمینه فیلمهای سینمایی و هم آثار خوانندگان استفاده نمودند.

در این دوره ۳۰ نفر از دانشجویان زبان و ادبیات فارسی در مقاطع فوق لیسانس و دکتری از دانشگاه های داکا و راجشاهی حضور داشتند.

سطح دانش زبانی دانشجویان یکسان نبود تعدادی از آنها در مقطع ایم فیل (دانشوری) بودند و تعدادی فوق لیسانس اما علاقه مندی به یادگیری را می شد در همه آنها دید. یکی از موضوعاتی

که بسیار به آن علاقه نشان می دادند مباحث عرفانی بود که نشان می داد زمینه مساعدی برای این موضوع در فرهنگ آنها وجود دارد.

در طول دوره تلاش نمودیم در محل رایزنی و نیز در بازدیدهایی که بیرون از آنجا داشتیم دانشجویان تنها با زبان فارسی گفتگو کنند همه آنها در پایان دوره از پیشرفت زبان خود در این ده روز راضی بودند و آرزو می کردند این دوره سالی دو یا سه بار تکرار شود و نه تنها داکا بلکه در راجشاهی نیز استاد اعزامی داشته باشند.

برنامه ای که در طول مدت ده روز اجرا نمودیم در ذیل ملاحظه می نمایید:

برنامه ششمین دوره ی دانش افزایی زبان و ادبیات فارسی دانشگاههای بنگلادش در داکا

از ۲۷/۵/۱۳۹۲ تا ۵/۶/۱۳۹۲ هجری شمسی برابر با ۱۸/۸/۱۳۹۳ - ۲۷/۸/۱۳۹۳ میلادی

تاریخ / روز	8:30 تا 9:45	10:00 تا 11:45	12:00 تا 13:30	13:30 تا 14:30	14:30 تا 16:30
یک شنبه 27/5/1392 18/08/2013	جلسه ی و افتتاحیه ارزیابی سطح علمی شرکت کنندگان	عرفان در ادب فارسی دکتر پارساپور	روش تحقیق و مرجع شناسی در ادبیات فارسی دکتر ایران زاده	نماز و ناهار و استراحت	مکالمه ی فارسی و نمایش فیلم سینمایی دکتر ایران زاده

				دکتر ایران زاده دکتر پارساپور	
مکالمه ی فارسی و نمایش فیلم سینمایی دکتر ایران زاده	نماز و ناهار و استراحت	ادبیات کلاسیک دکتر پارساپور	آیین نگارش و دستور زبان فارسی دکتر ایران زاده	ادبیات معاصر و دوره ی انقلاب اسلامی دکتر پارساپور	دوشنبه ۱۳۹۲/۵/۲۸
آموزش وزن شعر فارسی دکتر ایران زاده	نماز و ناهار و استراحت	ادبیات معاصر و دوره ی انقلاب اسلامی دکتر پارساپور	آیین نگارش و دستور زبان فارسی دکتر ایران زاده	عرفان در ادب فارسی دکتر پارساپور	سه شنبه ۱۳۹۲/۵/۲۹
مکالمه ی فارسی و نمایش فیلم سینمایی دکتر ایران زاده	نماز و ناهار و استراحت	روش تحقیق و مرجع شناسی در ادبیات فارسی دکتر ایران زاده	ادبیات کلاسیک دکتر پارساپور	آیین نگارش و دستور زبان فارسی ایران زاده	چهارشنبه ۱۳۹۲/۵/۳۰
آموزش وزن شعر فارسی دکتر ایران زاده	نماز و ناهار و استراحت	ادبیات کلاسیک دکتر پارساپور	آیین نگارش و دستور زبان فارسی دکتر ایران زاده	ادبیات معاصر و دوره ی انقلاب اسلامی دکتر پارساپور	پنجشنبه ۱۳۹۲/۵/۳۱
14:30 تا ۱۶:۳۰	13:30 تا ۱۴:۳۰	۱۲:۰۰ تا ۱۳:۳۰	۱۰:۰۰ تا ۱۱:۴۵	8:30 تا ۹:۴۵	تاریخ / روز
مکالمه ی فارسی و نمایش فیلم سینمایی دکتر ایران زاده -----	نماز و ناهار و استراحت	مطالعه و استراحت	مطالعه و استراحت	مطالعه و استراحت	جمعه ۱۳۹۲/۶/۱

مسابقه ی گزارش شفاهی فیلم					
آموزش وزن شعر فارسی دکتر ایران زاده	نماز و ناهار و استراحت	ادبیات معاصر و دوره ی انقلاب اسلامی دکتر پارساپور	آیین نگارش و دستور زبان فارسی دکتر ایران زاده	عرفان در ادب فارسی دکتر پارساپور	شنبه 2/6/1392
روش تحقیق و مرجع شناسی در ادبیات فارسی دکتر ایران زاده	نماز و ناهار و استراحت	ادبیات کلاسیک دکتر پارساپور	آیین نگارش و دستور زبان فارسی دکتر ایران زاده	ادبیات معاصر و دوره ی انقلاب اسلامی دکتر پارساپور	یک شنبه ۱۳۹۲/۶/۳
مکالمه ی فارسی و نمایش فیلم سینمایی دکتر ایران زاده	نماز و ناهار و استراحت	عرفان در ادب فارسی دکتر پارساپور	آموزش وزن شعر فارسی دکتر ایران زاده	ادبیات کلاسیک دکتر پارساپور	دوشنبه ۱۳۹۲/۶/۴
نشست ادبی : شعر و داستان در عصر انقلاب اسلامی ایران ----- جشن پایانی و اهدای جوایز به نفرات برتر و نمونه	نماز و ناهار و استراحت ----- آزمون	ادبیات معاصر و دوره ی انقلاب اسلامی دکتر پارساپور	روش تحقیق و مرجع شناسی در ادبیات فارسی دکتر ایران زاده	عرفان در ادب فارسی دکتر پارساپور	سه شنبه 5/6/1392 برابر با ۲۰۱۳/۰۸/۲۷

در روز اول یعنی یکشنبه ۹۲/۵/۲۷ جلسه افتتاحیه ای با حضور رایزن محترم جناب آقای دکتر دیانت، جناب آقای خسرو آبادی جانشین ایشان، دکتر ظهیرالاسلام، مسئول هماهنگی کلاسها و برنامه های دوره ی دانش افزایی ، دکتر طارق ضیاء الرحمن سراجی مدیر گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه داکا و استاد محترم اعزامی از وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری به دانشگاه داکا جناب آقای دکتر ایران زاده و این جانب برگزار شد که بعد از تلاوت آیاتی از کلام الله مجید صحبت های اولیه در باره هدف و برنامه دوره مطرح شد. سپس بنده و استاد ایران زاده ارزیابی اولیه را از سطح زبان دانشجویان انجام داد یم.

در روز آخر نیز برنامه اختتامیه برگزار شد . در این برنامه علاوه بر اعلام نتایج و نمرات و اعطای گواهی نامه ها به دانشجویان، نشست ادبی با عنوان « شعر و داستان در عصر انقلاب اسلامی ایران» برگزار شد. در این جلسه تعدادی از استادان و شخصیت های دانشگاهی بنگلادش و نیز سفیر محترم ج.ا.ا شرکت داشتند. سخنرانان این مراسم عبارت بودند از : دکتر شمشیر علی دانشمند معروف و رییس اسبق دانشگاه آزاد و دانشگاه جنوب شرق بنگلادش ، دکتر سیف الاسلام خان استاد زبان فارسی و معاون دانشگاه خصوصی دانشگاه علوم و فن آوری بنگلادش ، دکتر عبدالصبور خان استاد زبان فارسی دانشگاه داکا ، دکتر ایران زاده ، جناب آقای حسین امینیان طوسی سفیر محترم و این جانب که موضوع سخنرانی ام در باره **شاعران زن در عصر انقلاب اسلامی** بود. در پایان به همه دانشجویان و استادان شرکت کننده در نشست لوح فشرده **گنجینه ادب فارسی** تقدیم شد. این لوح مجموعه ای از کتاب های مورد نیاز در مطالعات ادبی و جزوات آموزشی در زمینه وزن شعر فارسی ، بلاغت و نیز اشعار برجسته فارسی بود که خوانندگان نامدار ایران خوانده بود و یا خود شاعران قرائت نموده بودند. این مجموعه را دکتر ایران زده و این جانب جمع آوری و طراحی نمودیم و رایزنی ج.ا.ا آن را در پنجاه نسخه تکثیر و توزیع نمود. خوشبختانه مورد استقبال دانشجویان واقع شد چرا که بعد از این دوره می توانست در ادامه آموزشها به آنها کمک کند. مشروح گزارش جلسه اختتامیه را جناب آقای خسروآبادی تنظیم نمودند که در ادامه ملاحظه می نمایید.

گزارش نشست ادبی (شعر و داستان در عصر انقلاب اسلامی ایران) و جشن پایانی ششمین دوره دانش افزایی زبان و ادبیات فارسی ، به نقل از سرپرست رایزنی :جناب آقای خسرو آبادی

پس از ده روز تلاش بی وقفه رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در داکا ونیز همت بلند اساتید مجرب وپرانگیزه ی زبان و ادبیات فارسی جناب آقای نعمت الله ایران زاده استاد اعزامی وزارت علوم از ایران وسرکار خانم زهرا پارساپوراستاد اعزامی ویژه ی ششمین دوره ی دانش افزایی زبان و ادبیات فارسی در تاریخ ۵ شهریور با موفقیت به اتمام رسید و جشن پایانی دوره در تاریخ ۵شهریور ۱۳۹۲ در محل سالن اجتماعات رایزنی ج.ا.ا در داکا برگزار شد. و همزمان نیز نشست ادبی (شعر و داستان درعصر انقلاب اسلامی ایران) با حضور استادان و اندیشمندان صاحب نظر در این زمینه آغاز به کار نمود.

برنامه ی فوق با حضور سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران جناب آقای حسین امینیان طوسی ،
اصغر خسروآبادی سرپرست موقت رایزنی ج.ا.ا در داکا-نعمت الله ایران زاده استاد محترم
اعزامی وزارت علوم از ایران، سرکار خانم دکتر زهرا پارساپور استاد اعزامی بنیاد سعدی برای
تدریس ششمین دوره ی دانش افزایی، و دکتر شمشیر علی دانشمند و معروف و رئیس اسبق
دانشگاه آزاد و دانشگاه جنوب شرق بنگلادش ، دکتر سیف الاسلام خان استاد زبان فارسی و معاون
دانشگاه خصوصی دانشگاه علوم و فن آوری بنگلادش ، دکتر عبدالصبور خان استاد زبان فارسی
دانشگاه داکا ، دکتر عیسی شاهی و پرفسور ابوالبشر استاد مجرب و سالخورده ی زبان فارسی در

دانشگاه داکا و تنی چند از اندیشمندان و ادیبان و فرهیختگان بنگلادشی در رشته های فلسفه و زبان و ابیات فارسی و انگلیسی عرفان و..... بهمره تعداد زیادی از دانشجویان و فارسی آموزان دانشگاههای داکا و راجشاهی با تلاوت آیاتی از قرآن کریم آغاز گردید.

درابتدای برنامه آقای خسروآبادی سرپرست موقت رایزنی به مهمانان و حاضران در جلسه خوش آمد و خیر مقدم گفت ضمن سخنانی کوتاه در خصوص زبان فارسی به تشریح برنامه های دوره پرداخت و مدت و تعداد کلاسهای برگزار شده و نیز برنامه های جانبی دوره را توضیح داد.ایشان ضمن اعلام موفقیت بالای دوره و رضایت کامل دانشجویان، صمیمیت و فضای شاد و انگیزه بخش کلاسها را که با ابتکار و خلاقیت استادان محترم دکتر ایران زاده و دکتر پارساپورمپا شده بود از ویژگیهای منحصر به فرد این دوره دانست .سرپرست موقت رایزنی برگزاری اکثر کلاسها به شیوه ی کارگاهی و استفاده از تکنولوژی روز و نیز نمایش فیلمهای سینمایی در کلاسها و اخذ گزارش فیلم از دانشجویان را از ویژگیهای دیگر دوره ی مذکور برشمرد و ضمن تشکر و قدردانی از اساتید نامبرده از حضور منظم و تلاش و همراهی دانشجویان در تمام مدت دوره قدردانی و برای همگی آرزوی توفیق نمود.ایشان دریایان اعلام داشتند که دانشجویان شرکت کننده در ششمین دوره دانش افزایی ترکیبی از مقاطع لیسانس ،کارشناسی ارشد و دکترا از دو دانشگاه داکا و راجشاهی بودند.

۱

بعد از خوش آمد گویی سرپرست موقت رایزنی فرهنگی دکتر عبدالصبورخان استاد زبان فارسی دانشگاه داکا به ارایه سخنرانی و ارایه ی مقاله خویش پرداخت. عبدالصبور در مقاله ی خود به بررسی تغییر و تحول شعر و داستان در ادبیات فارسی از گذشته های دور پرداخته و به فراز و نشیبهای آن در قبل از انقلاب اشاره نمود. سپس شعر و داستان پس از انقلاب اسلامی را تشریح کرد. ایشان بیان داشت که انقلاب عظیم اسلامی تاثیراتی شگرف بر دو شاخه ی مهم ادبیات فارسی یعنی شعر و داستان داشته است که نگاه ریزینانه به این مقوله زمانی مستوفی و مجالی فراوان می خواهد که در زمان اندک این جلسه نمی گنجد. ایشان با تحقیقات خود در زمینه ی شعر و داستان

بعدا از انقلاب به این نکته اشاره کرد که بعد از انقلاب شعر و داستان دچار یک دگرگونی و دگردیسی عظیم و مثبتی شده است و می توان گفت سبک جدیدی از شعر و داستان ظهور یافته و چهره های برجسته ی ادبی و شاعران و نویسندگان خلاق و جسوری از این مکتب ادبی پا به عرصه ی ظهور گراشتند.

دکتر عبدالصبورخان در بخش دیگر مقاله ی خود به تاثیرات فداکاری و ایثار گری های ملت ایران در پیروزی انقلاب و بویژه جنگ تحمیلی هشت ساله ی عراق علیه ایران اشاره کرد. و گفت این هشت سال جنگ را می توان دوره ی طلایی دگرگونی شعر و داستان به سمت اخلاق و معنویت دانست ، و به نمونه هایی دراین زمینه نیز اشاره کرد.

دکتر سیف الاسلام خان استاد زبان فارسی دانشگاه داکا دیگر سخنران این نشست ادبی بودند . ایشان نیز تاثیرات انقلاب اسلامی را بر شعر و داستان از زوایای دیگر بررسی نمودند . تاکید کردند که ادبیات قبل از انقلاب و بعد از انقلاب در حوزه های معنوی و حماسه و ایثار قابل مقایسه نیست و در شعر و داستان بعد از انقلاب مضمونی همچون فداکاری و ایثار عدالت و حق طلبی و..... نهادینه شده است مخصوصا در حوزه ی شعر شاعران به اعتماد به نفس بالایی دست یافته اند و در موضوعات مختلف با جسارت تمام و بدور از ملاحظه های گوناگون احساسات و مطالبات خویش را بیان میکنند.و پرورش یافتن شعرای متعهد و معتقد را ثمره ی این تفکر و این سبک نوظهور دانست و ایشان ضمن گرامی داشت یاد و خاطره ی زنده یاد قیصر امین پور سخنان خود را با خواندن شعر (روزناگزیر) آن مرحوم به پایان رساندند.

دکتر نعمت الله ایران زاده استاد اعزامی وزارت علوم جمهوری اسلامی ایران سخنران بعدی این نشست ادبی بودند. ایشان اول از دانشجویان دوره ی دانش افزایی تشکر و قدردانی کرد که در طول دوره بسیار ساعی و کوشا وبا انگیزه ی مضاعف در کلاسها شرکت کرده و مباحث طرح شده در کلاس را دنبال می نمودند و تشکر از رایزنی فرهنگی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی که در برگزاری این دوره همت گمارده اند. و بعد اظهار داشتند به علت ضیق وقت و اینکه مهمانان مجالی بیشتر برای سخنرانی خود داشته باشند بسیار مختصر سخن گفته و به ارایه چند نکته و تذکر بسنده می نمایند.

دکتر ایران زاده با خواندن شعری از شعرای معاصر که شاعر توانسته از قوه ی خیال و خلاقیت خود بهره برده و موضوعات شعر خود را تصویری بیان نماید، به ویژگی های شاعران خلاق پرداخته و ضمن مهم و تاثیر گذار بودن عنصر خلاقیت و ابتکار در سرودن شعر تاکید داشتند که شاعری موفق و ماندگار است که بتواند خلاقانه منظور و هدف خویش را در شعرش به خواننده به صورت تصویر ذهنی ارایه نماید. زیرا وقتی شعری زبان تصویری داشته باشد می تواند به زبانهای مختلف دنیا ترجمه و برگردان شود وهمه افراد با تصویر های ارایه شده درشعر منظور و قصد شاعر را دریافته و این عنصر می تواند باعث ماندگاری و جاودانگی شعر شاعر گردد. دکتر ایران زاده با اشاره یی کوتاه به تغییر و تحول در حوزه ی ادبی بعد از انقلاب مخصوصا در زمینه ی شعر و داستان سخنان خود را به پایان رساند.

سفیر جمهوری اسلامی ایران جناب آقای حسین امینیان طوسی مهمان و سخنران ویژه نشست ادبی بودند که با حضور در جایگاه و با توجه به محدودیت زمانی سخنان خود را با خوش آمد گویی به مهمانان، شخصیت‌های علمی و ادبی بنگالی و اندیشمندان و دانشجویان زبان فارسی آغاز نمود و بطور مختصر در خصوص پیشینه ی زبان و ادبیات فارسی در بنگلادش سخن گفت. ایشان زبان فارسی را در بنگلادش بیگانه و غریب ندانستند و به سوابق درخشان زبان فارسی در بنگلادش

اشاره کردند ووجود کلمات، واژه ها و اصطلاحات زبان فارسی در زبان بنگالی را نیز گواه بیگانه و نا آشنا نبودن زبان فارسی در بنگلادش دانست.و اشاره داشتند به شعر حافظ که می گوید.

شکر شکن شوند همه طوطیان هند زین قند پارسی که به بنگاله میرود.

آقای امینیان در بخش دیگر از سخنان خود بیان داشت من در طی این سه سالی که در بنگلادش حضور داشته ام و با اقشار گوناگون اعم از سیاستمدار، فرهنگی ، علمی ،تاجر و حتی افراد عام جامعه که برخورد داشته ام بارها شاهد این بوده ام که با افتخار می گویند زبان فارسی زبان

اداری و ادبی ما در گذشته بوده است و گذشتگان و نیاکان ما با این زیبا شیوا تکلم میکردند. و بارها دیده ام که سخنرانان در سخنان خود سعی دارند ابیاتی از شاعران فارسی همچون حافظ، مولانا و... با غرور و احساسات مضاعف بخوانند و با افتخار آن را تاییدی بر حرفهای خود بدانند.

آقای امینیان زبان فارسی را سرمایه یی گرانبهار هم برای ایرانیان و هم برای بنگالیها دانست و دانشجویان را بر یادگیری این زبان توصیه نمود. ایشان یادآور شدند که با یادگیری زبان فارسی شما به دنیای جدیدی پا می گذارید و می توانید اسلام را بهتر بشناسید اطلاعات خودتان را در زمینه های عرفان و فلسفه بیشتر کنید. با دانستن زبان فارسی می توان پیام انسان دوستی و عرفان الهی در جامه ی بنگلادش گسترش داد. و از این سرمایه های عظیم به خوبی پاسداری کرد.

آقای امینیان طوسی در پایان سخنانش به استادان زبان و ادبیات فارسی که کار پژوهشی می کنند توصیه کرد شناخت کامل و عمیق ادبیات معاصر با بررسی عمیق ادبیات در سه دوره ی قاجار، مشروطه و انقلاب اسلامی میسر و ممکن است و بدون توجه دقیق به این سه دوره نمی توان کاری ماندگار و قابل تامل کرد.

پس از سفیر جمهوری اسلامی ایران پروفیسور شمشیر علی دانشمند و ادیب بنگالی سخنان خود را اینگونه آغاز نمود. که زبان فارسی در بنگلادش از سابقه ی دیرین و درخشان برخوردار است. تاثیر عمیق زبان فارسی بر زبان بنگالی بر هیچ کس پوشیده نیست و گواه حرفش را خاطرات تاگور شاعر بنگال می داند که می گوید یاد می آورم که پدرم همواره شعرهای حافظ را می خواند و خیلی از آنها را حفظ بود.

در بخش دیگری از سخنان شمشیر علی آمده است که انقلاب اسلامی برای از بین بردن بی عدالتی و جایگزینی عدالت و مساوات در جامعه به پیروزی رسید و بحق هم مساوات و عدالت را در جامعه ایجاد کرده است که نمونه ی بارز آن مساوات جنسیتی بین زن و مرد است و باز نمونه ی گواه آن همین حضور دختران و پسران به تعداد تقریباً مساوی و در کنار هم به دانش افزایی مشغولند.

وی با اشاره به ادبیات کلاسیک فارسی گفت. پیامهای محبت و عشق یعنی عشق به انسان عشق به طبیعت و عشق به خالق مطلق موضوع اصلی شاعران بزرگ ایران زمین بوده است که به کل جهان تعلق دارد. و چند بیت از شعرای فارسی را برای نمونه بیان داشت.

سرکار خانم دکتر زهرا پارساپور آخرین سخنران این نشست بود که با آمدنش به پشت تریبون دانشجویان با ابراز احساسات و تشویق وی علاقه مندی و رضایت خویش را از ایشان و دوره دانش افزایی بیان داشتند.

خانم پارساپور در سخنان خود به بررسی ظهور شاعران زن در قبل و بعد از انقلاب پرداخت و شعر و شخصیت چند شاعره را از جمله پروین اعتصامی، فروغ فرخزاد، سپیده کاشانی، فاطمه ی راکعی و طاهره صفار زاده پرداخت و نمونه هایی از اشعار آنان را برای حاضران خواند در خصوص ویژگیهای شعر آنها بطور تخصصی و مشروح سخن گفت مخصوصا در خصوص دو تن از شاعره هایی که با از خودگذشتگی و ایثار تا خط مقدم جبهه های جنگ رفته تا بتواند با درک بهتر از موقعیت و موضوعات جنگ به سرودن شعر بپردازند و احساسات خورد را نسبت به وطن و هموطنانشان ابراز نمایند.

خانم پارساپور در بخش دیگری از سخنان خود به اشعاری از ابوالبرکات لاهوری شاعر قرن هفدهم اشاره کرد که شاعر سرزمین بنگال را به بهشتی تشبیه نموده بود که پر از درختان و نهادهای زیبا بوده و سرسبز و دلنواز بوده است که بحق راست گفته است حالا من بعد از چهار قرن به این سرزمین سفر کرده ام و از لابلای ریکشاهها و سی ان جی ها و.... قطعه هایی از آن بهشت توصیف شده را می بینم و گاهی در سکوت بوق ماشینها می توانم صدای چه بلبان را به گوش بشنوم. این تعبیر و توصیف بسیار مورد توجه بنگالیهها قرار گرفت و آنها به ابراز احساسات پرداختند.

در لابلای سخرانی سخنرانان تعدادی از دانشجویان فارسی آموز به شعر خوانی و هنرنمایی پرداختند که برخی سروده ی خود را خواندند و بعضی از شاعران ایرانی شعر خواندند و تعدادی از دختران و پسران با نثر و دنوشته به اعلام رضایت از دوره و قدردانی و سپاس از اساتید خویش مطالبی را خواندند . ویکی از دانشجویان دوره ی دکتری به نمایندگی از دیگر همکلاسان خود چند دقیقه یی با صداقت و خلوصی خاص در خصوص برگزاری دوره سخت گفت و اینکه اینقدر کلاسها صمیمی و بدور از تشریفات آموزشی بوده است که زمان برای انها بی معنی شده و اصلا هیچ گونه احساس تکلیف و وظیفه ی آموزشی آنها را نیاززده و خسته نکرده است شیوه ی تدریس اساتید را

بسیار عالی و خلاقانه توصیف کرده و استفاده از تکنیک کارگاهی و نمایش فیلم و نوشتن گزارش و برداشت آنها را از فیلم بسیار موثر می دانست اما بعد از ابراز احساسات و اظهار تشکر و قدردانی از اساتید دو درخواست را خیلی صریح و قاطع بیان داشت که مطالبه ی همه دانشجویان بود و قابل تامل برای مدیران و دست اندرکاران آموزش زبان فارسی و مدیران ارشد فرهنگی جمهوری اسلامی ایران :

۱- حضور یک استاد زبان و ادبیات فارسی بطور تمام وقت همچون دکتر ایران زاده برای بخش فارسی دانشگاه داکا

۲- تاسیس خانه ی فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در شهر فرهنگی آموزشی راجشاهی

در پایان از طرف رایزنی فرهنگی ج.ا.ا داکا هدایایی به رسم یابود تقدیم سه دانشجوی برتر دوره ،
انها که شعر خوانده بودند و متن و دکلمه داشتند تقدیم گردید و از همه ی مهمانان حاضر
پذیرایی مختصری بعمل آمد

برنامه های جنبی

فرصت کوتاه سفر این جانب و فشردگی برنامه مجال زیادی برای برنامه های جنبی نگذاشت با این وجود توانستیم از چند مرکز علمی و دانشگاهی و تاریخی بازدید داشته باشیم.

آسمان نما

در داکا ساختمان نسبتاً معظمی به شکل یک نیمکره به این مرکز اختصاص داده شده که به همراه تعدادی از دانشجویان زبان و ادبیات فارسی و جناب آقای خسروآبادی به آن جا رفتیم. مشاهده آسمان شب، مروری بر دیدگاه ها و باورهای نجومی کهن در یونان و مصر و نیز دستاوردهای جدید علم نجوم از برنامه هایی بود به شکلی زیبا در این فضا مشاهده نمودیم. در پایان فیلمی در معرفی کشور بنگلادش و جاذبه های طبیعی و فرهنگی آن به نمایش درآمد که طبیعت زیبای آن ما را متحیر ساخت.

جامعه المصطفی

روز چهارشنبه ۹۲/ ۶/۶ به همراه دکتر ایران زاده و جناب آقای خسرو آبادی از مدرسه علوم دینی در داکا دیدن کردیم که در حال حاضر حدود ۳۰ طلبه شامل بانوان و آقایان در آن مشغول به تحصیل هستند . این مرکز را جناب حجه الاسلام آقای علیرضایی و همسرشان در حال حاضر اداره می کنند. استادان این مرکز بنگلادشی هستند که از قم فارغ التحصیل شده اند. از استادان این مرکز می توان از آقایان استاد اشرف الدین، معین الدین ، عبدالقدوس و خانمها استاد شهناز و

جعفری نام برد که تلاش قابل تقدیری در این مرکز داشتند. به دلیل سکونت طولانی مدت این استادان در ایران آنها به زبان فارسی مسلطند و با جدیت تلاش می کنند که طلاب را با زبان فارسی آشنا سازند. به طوری که در مدت بسیار کوتاه طلبه ها می توانستند عبارات و اشعار فارسی را بیان کنند. در جلسه ای که با استادان و مسئول این مرکز داشتیم در باره راه ها و روش های تازه زبان آموزی با ایشان گفتگو کردیم. از آن جمله استفاده از کتابهای تازه و وسایل کمک آموزشی، فیلم و تاکید بر روی گفتگو و مکالمه در امر زبان آموزی بود. در این بازدید دو برنامه جداگانه در بخش خواهران و برادران اجرا شد و طلاب ضمن خیر مقدم دسته گلهایی به مهمانان هدیه نمودند و اشعاری به زبان فارسی قرائت کردند.

جناب حجه الاسلام آقای علیرضایی در باره این موسسه و موقعیت ان در بنگلادش توضیح دادند

استاد شهناز در حال گزارش وضعیت آموزشی بانوان طلبه

دکتر ایرانزاده در حال گفتگو با طلاب این حوزه

دانشکده هنر داکا

پیش از هر چیز در این بازدید منطقه وسیع و سر سبز و پارک مانند دانشگاه داکا که متمایز از سایر مناطق این شهر از حیث معماری و آرامش بود نظر بازدید کننده را جلب می کند. این منطقه شامل ساختمانهای مسکونی ویژه استادان، دانشکده ها، کتابخانه مرکزی و بناهای یادبود است که فاصله میان آنها را سبزه زارها و باغ ها پر می کند. اختصاص منطقه ای به این وسعت و ساخت بناهای تازه با معماری خاص شرقی در کنار توجهی که به حقوق مادی و معنوی استادان

دانشگاه می شود بیانگر رویکرد مثبتی است که حکومت نسبت به آینده علم و فرهنگ و تکنولوژی در این کشور پر جمعیت و نسبتاً فقیر دارد. گروه زبان و ادبیات فارسی در دانشکده هنر گروه نسبتاً فعالی است که بجز استاد ایران زاده بقیه استادان آن بنگلادشی هستند. استادانی که با آنها ملاقات داشتیم عبارتند از: پرفسور دکتر کلثوم ابوالبشر ،دکتر طارق ضیا الرحمن سراجی، جناب آقای دکتر محمد عبد الصبور خان ، جناب آقای دکتر محمد ابو الکلام سرکار، جناب آقای محمد ممیت الرشید و جناب آقای محمد احسن الهادی

پرفسور دکتر کلثوم ابوالبشر که به مادر زبان فارسی بنگلادش موسوم بود

در اتاق گروه جلسه ای با این استادان برگزار شد که در آن گزارشی از وضعیت گروه و دانشجویان ارائه گردید. بعد از این جلسه از بنای ناتمام گروه ادبیات در پشت بام همین دانشکده در حال ساخت بود دیدن کردیم. این بنا به همت جمهوری اسلامی ایران به دلیل کمبود فضای آموزشی در گروه زبان فارسی ساخته می شود. یکی از نکات جالب در این بازدید وجود دیپارتمان جنگ و صلح در این دانشکده بود که به نظر می رسد چیزی شبیه به شاخه ادبیات پایداری در کشور ما باشد.

بعد از بازدید گروه ادبیات به کتابخانه مرکزی و بخش نسخ خطی رفتیم که حدود پانصد جلد نسخه خطی به فارسی در آن وجود داشت. این کتابها قدمت چندانی نداشتند و نهایت متعلق به چهار قرن قبل بودند اما مسئولان آن را به سختی در دسترس مراجعان قرار می دادند. فهرستی از این کتابها در سه مجلد تهیه شده است که بنابر نظر دکتر ایرانزاده این فهرستها دقیق و صحیح نیستند و نیاز به بازبینی دارند. علاوه بر این مجموعه مسئول این بخش به ما گفت که مجموعه ارزشمندتری از نسخ خطی فارسی در داکا وجود دارد که دسترسی به آن برای مراجعان حتی مراجعان محلی دشوار است.

پیشنهاد می شود یکی از نهادهای مسئول و فعال مثل کتابخانه ی ملی یا مجلس شورای اسلامی یا مرکز میراث مکتوب با همکاری رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در داکا، نسبت به عقد قرارداد تهیه ی نسخه ی ریز فیلم (لوح فشرده یا میکروفیلم) از کتابهای خطی فارسی و عربی

اقدام کند تا این میراث پس از بررسی و ویرایش فهرست موجود از نسخه ها و ایجاد بانک

اطلاعاتی در اختیار محققان قرار گیرد.

گروه زبان و ادبیات فارسی - دانشگاه داکا

بازدید از بنای در حال ساخت برای گروه زبان و ادبیات فارسی

پرواز بازگشت من به تهران روز شنبه هشت شهریور بود. در پایان این گزارش چند تشکر و چند

پیشنهاد دارم:

تشکر از:

بنیاد محترم سعدی که این جانب را برای چنین ماموریتی انتخاب نمودند.

دکتر ایران زاده ، استاد و همکار بی نظیری که بیشترین بار زحمات این دوره را به دوش کشیدند و با برنامه ریزی دقیق خود چه در برنامه اصلی کلاسها و چه در برنامه های جنبی سفرم کمک نمودند تا بیشترین بهره علمی را از این زمان کوتاه ببرم. همچنین خانواده محترمشان که اجازه ندادند رنج سفر و دوری را احساس کنم.

جناب آقای امینیان و همسر محترمشان که برای برگزاری این دوره و به خصوص جشن اختتامیه نهایت همکاری را با رایزنی نمودند با فهم و درک و صمیمیت خویش همواره در کنار ما بودند. جناب آقای دکتر دیانت ،رایزن محترم و جانشین ایشان جناب آقای خسروآبادی و همکاران محترمشان در رایزنی جمهوری اسلامی که با وجود محدودیت امکانات همکاری لازم را با ما داشتند.

چند پیشنهاد :

کمبود اعتبارات موجب شد که در این دوره استادان دانشگاههای بنگلادش نتوانند شرکت کنند. در سالهای قبل دو استاد از ایران اعزام می شدند که در کنار استاد اعزامی دیگر دوره را برگزار می کردند در حالی که در این دوره تنها بنده و استاد دکتر ایران زاده مسئولیت برگزاری دوره را داشتیم.

کتابهای درسی و کمک درسی که برای دوره درخواست شده بود نرسید و مجبور شدیم جزواتی را در اختیار دانشجویان قرار دهیم

فیلمهای سینمایی موجود در رایزنی به حدی نیست که بشود از آنها در کنار تدریس برای دانشجویان نمایش داد. لطفا آرشیو فیلمهای سینمایی رایزنی که محل مراجعه دانشجویان اساتید است به روز شود.

یکی از ویژگی های این دوره حضور همزمان استاد خانم و آقا در کنار دانشجویانی بود که بیش از نیمی از آنها بانو بودند. از این لحاظ صمیمت میان استادان و دانشجویان بیشتر بود و جوی کاملاً عاطفی بر دوره حاکم بود

دانشجویان در روز آخر و نیز در مراسم اختتامیه ضمن ابراز رضایت از دوره خواسته هایی را مطرح نمودند که بهتر است به استحضار بنیاد محترم سعدی رسانده شود. از آن جمله:

افزایش تعداد دوره ها در سال

حضور یک استاد زبان و ادبیات فارسی بطور تمام وقت همچون دکتر ایران زاده برای بخش فارسی دانشگاه داکا

تاسیس خانه ی فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در شهر فرهنگی آموزشی راجشاهی و برگزاری این دوره در آن جا

اعزام دانشجویان زبان فارسی به ایران

در پایان خداوند متعال را به خاطر همه الطافی که در طول این سفر و سفر زندگی به بنده
خویش عطا نموده است سپاس می گویم و آرزوی روزهای بهتری را برای کشور و ملت سرفراز
سرزمینم ایران دارم.

با احترام – پارساپور

۹۲/۶/۱۷